

Opfølgning på analyse af psykiatriområdet

Nærværende notat er en opfølgning på den analyse af psykiatriområdet 'Den kommunale medfinansiering – analyse af psykiatriområdet', som blev forelagt udvalget i august 2017. Analysen og selve notatet generede en række spørgsmål særligt i forhold til kønsfordelingen og udviklingen på området. Analysen viste samlet set, at antallet af personer, der bliver indlagt i psykiatrien og antallet af gange de bliver indlagt ikke har været stigende i perioden 2012 – 2016, men at der er sket kønsmæssige og aldersmæssige forskydninger. Kvinderne har flere indlæggelser. Særligt gruppen af unge kvinder imellem 18 – 29 år har været stigende, hvor det modsatte har gjort sig gældende for mændene. Til gengæld er mændene i gennemsnittet indlagt længere tid. Analysen viste også, at både antallet af personer, der har ambulante besøg i psykiatrien og antallet af besøg er steget, og at kvinderne har flere besøg end mændene. Analysen generede således følgende spørgsmål hos os: Er det et udtryk for, at der generelt er blevet flere unge kvinder med psykiatriske lidelser? Eller er det et udtryk for, at kvinderne er blevet bedre til at opsøge behandlingspsykiatrien? Er læger og andre bedre til at henvise unge kvinder? Har kvinderne nemmere ved at indgå i psykiatriske tilbud?

Stabsenhed for Sundhed har derfor sammen med Center for Socialservice kikket på, hvad det er vi oplever i vores interne tilbud i forhold til overstående spørgsmål. Vi har således samlet input fra henholdsvis Fundamentet, Ung på vej, Pitstop og hjemmevejlederteamet. Notatet bygger primært på de oplevelser og refleksioner, som personalet i de respektive tilbud har gjort sig.

Fundamentet

Tilbuddet har i alt haft 65 deltagere igennem siden opstart, hvoraf 71 % er kvinder. Hovedparten af deltagerne, ca. 90 %, er eller har været tilknyttet behandlingspsykiatrien. Dette gælder for kvinderne såvel som for mændene. Personalet på Fundamentet oplever, at kvinderne i tilbuddet har langt nemmere ved at bede om samt opsøge hjælp i forhold til deres psykiske vanskeligheder. De oplever at mændene i højere grad ønsker at håndtere deres psykiske vanskeligheder på egen hånd og generelt har sværere ved at tale om følsomme og personlige emner, som er en nødvendighed for at kunne opsøge samt tage imod behandling. Det virker til at være langt mere tabubelagt for mændene end kvinderne at opsøge behandling grundet psykiske vanskeligheder. I visitationssamtalerne opleves mændene, at have mere modstand imod at deltage i gruppeforløb end kvinderne. Samtidig oplever personalet på Fundamentet også, at mændene generelt er mere målrettede i deres forløb, og at de har brug for hurtigt, at kunne se resultater. Personalet pointerer vigtigheden af, at imødekomme dette. Personalet beskriver flere unge mænd, som har været tilknyttet Fundamentet, og som har givet udtryk for, at de har været tilknyttet behandlingspsykiatrien, men efter kort tid er ophørt i behandlingen, da de ikke oplevede at få den nødvendige hjælp. De konkrete mænd er det lykkedes at fastholde i et forløb på Fundamentet og i mentorforløb, og således hjælpe dem videre. I forhold til fastholdelse og gennemførelse af forløbet, er det lykkedes for 68 % af mændene og 78 % af kvinderne. Dette kan dog også hænge sammen med, at flere af mændene har tungere psykiatriske

diagnoser. Eksempelvis har 42 % af mændene, som har været tilknyttet et forløb, haft diagnosen skizofreni, hvorimod det kun har gjort sig gældende for 12 % af kvinderne.

Psykisk sygdom opleves særligt tabubelagt blandt etniske minoriteter, hvorfor det formodes at social kontrol i etniske miljøer, kan afholde mændene fra at opsøge psykiatrisk behandling. Dette er dog ikke udelukkende en kønsproblematisk, da social kontrol også gør det vanskeligt for kvinder, eller helt afholder dem fra, at deltage i psykiatrisk behandling.

Ung på vej

Der visiteres generelt flere kvinder til tilbuddet. Siden opstart har 63 % af de afsluttede forløb været kvinder og 37 % mænd. Det er ikke altid at deltagerne oplyser hvorvidt de er tilknyttet psykiatrisk behandling, men det er personalets vurdering, at der er flere kvinder i Ung på vej, som er tilknyttet behandlingspsykiatrien kontra tilbuddets mandlige deltagere. Personalet oplever, at det i højere grad er legitimt for kvinderne, at være tilknyttet psykiatrien. Det betyder også, at personalet oplever en højere grad af modvilje mod psykiatrisk udredning hos tilbuddets mandlige deltagere i forhold til de kvindelige deltagere. Der opleves en særlig modstand fra de etniske unge mænd i forbindelse med psykiatrisk udredning og behandling.

Personalet oplever, at kvinderne i højere grad end mændene taler åbent, både med hinanden og med personalet i Ung på vej, omkring psykiatriske problemstillinger, deltagelse i behandling mv. Ligesom, det virker til at kvinderne i højere grad er opsøgende i forhold til at komme i psykiatrisk behandling, dvs. at de i højere grad selv ringer og får lavet aftaler med læge og psykiater, rykker for dato på opstart af behandling mv.

Dernæst beskriver personalet, at der generelt virker til at være et øget fokus på diagnoser, end de har erfaret tidligere. Eksempelvis er det ikke unormalt, at unge der starter i tilbuddet, uden opfordring, præsenterer sig selv med navn og diagnose.

§85 støtte/hjemmevejlederteam

En opgørelse viser, at der på nuværende tidspunkt er en nogenlunde ligelig kønsfordeling imellem borgere, der modtager §85 støtte, med en lille overvægt af mænd. I november 2017 er der i alt 176 borgere, der modtager §85 støtte, hvoraf 52 % er mænd og 48 % er kvinder. I hjemmevejlederteamet, opleves der ligeledes en stor forskel på hvordan kvinder og mænd håndterer deres psykiske udfordringer. Personalet oplever, at kvinderne i højere grad håndterer deres psykiske udfordringer ved at vende dem indaf, hvor nogle bliver selvskadende og selvdestruerende. Hvorimod mændene i højere grad bliver udadreagerende, hvilket for nogle ender i vold og kriminalitet. En formodning kan derfor være at nogle mænd med psykiatriske udfordringer er at finde i fængsel og kriminalforsorgen frem for i behandlingspsykiatrien. Personalet oplever at mændene er længere tid om at bede om hjælp, og at nogle giver udtryk for, at de er bange for, at andre vil finde dem svage, hvis de ikke selv kan håndtere deres problemstillinger. I caféen Det gule hus, kommer der flest mænd, og mange af mændene har en anden etnicitet end dansk. Det er personalets vurdering, at det ikke virker tabubelagt for de etniske mænd, at komme i Det gule hus, måske fordi de er vant til at mødes i større forsamlinger, og fordi det er et café-tilbud.

Generelt opleves der en tilgang af borgere med mere komplekse problemstillinger. Personalet oplever, at nogle borgere er for dårlige til at deltage i den tilbudte behandling i behandlingspsykiatrien, og som derfor ryger ind og ud af indlæggelser i psykiatrien. Vejlederteamet oplever også nye problemstillinger, som de yder støtte til, som f.eks. måltidsstøtte til borgere med spiseforstyrrelser. Personalet nævner et eksempel med en konkret borger, en yngre kvinde, der ydes måltidsstøtte til. I dette tilfælde er det igennem længere tid, efter støttens indtrædelse, været muligt at undgå indlæggelser af kvinden, som ellers tidligere havde mange indlæggelser. Hun klarer sig således nu med ambulans behandling og måltidsstøtte via §85.

Pitstop

I Pitstop bemærker tilbuddets psykiater ikke, at målgruppen skulle være blevet mere psykisk syge igennem de sidste år. Ligesom mønsteret med en stigning i gruppen af unge kvinder og et tilsvarende fald for mændene heller ikke genkendes i tilbuddet. Dog kan psykiateren godt genkende billedet generelt på baggrund af hans virke i behandlingspsykiatrien. Det vil sige, en tendens til stigning i gruppen af unge kvinder i behandlingspsykiatrien over de seneste 10 år. Der kan være flere årsager til dette mønster. En del af årsagsforklaringen kan være, et øget fokus på psykisk trivsel/mistrivsel samt diagnoser generelt i samfundet. Ligesom at ikrafttrædelsen af Udrednings- og behandlingsgarantien har øget tilgangen til psykiatrien. Der er også kommet et øget fokus på borgere med dobbeltdiagnose problemstillinger. Der er etableret særlige dobbeltdiagnose behandlingenheder, og det betyder også at Det Centrale Visitationsudvalg i Region Hovedstaden i langt mindre grad afviser borgere med dobbeltdiagnoser, hvilket også kan have en indflydelse på stigningen i antallet af henvisninger/behandlinger.

I forhold til de 47 borgere, som Pitstop har i ekstern misbrugsbehandling er 13 kvinder. Der ses ikke en tendens blandt de 13 kvinder, i forhold til øget opsøgning til behandling i behandlingspsykiatrien.

Ligesom vejlederteamet mener personalet i Pitstop også, at en mulig forklaring på kønsforskudningen, kan være at nogle af mændene med psykiatriske og psykiske problemstillinger er at finde i kriminalforsorgen og fængselsvæsenet frem for behandlingspsykiatrien.

Akutte psykiatriske genindlæggelser

I forhold til akutte psykiatriske genindlæggelser kunne vi i analysen konstatere, at Ishøj Kommune havde fået flere i perioden 2013 - 2015, hvorimod Albertslund Kommune i samme periode var faldet¹. Vi tog derfor kontakt til Albertslund Kommune, for at høre om de har arbejdet med særlige indsatser eller andet, for at nedbringe antallet af akutte psykiatriske indlæggelser. Albertslund Kommune meldte tilbage, at de ikke har arbejdet med særskilte indsatser på området, og at en opgørelse, som denne i øvrigt var ny viden for dem. De vidste ikke, at de havde haft et fald i akutte psykiatriske genindlæggelser. Deres praksis er, at ved gentagne henvendelser vedr. en borger, f.eks. i forhold til mange akutte indlæggelser, så vurderes den konkrete igangværende indsats i forhold til om der kan gøres noget andet eller mere, som vil kunne stabilisere borgeren, og således undgå de

¹ I forhold til opgørelsen af akutte psykiatriske genindlæggelser pr. 1000 indbyggere, så er antallet i Ishøj Kommune steget fra 22,8 – 27 i perioden 2013 – 2015, hvorimod Albertslund Kommune i samme periode er faldet fra 31,3 – 23,3.

gentagne indlæggelser. Det vil konkret sige, at en borger kan visiteres til §85 støtte, såfremt vedkommende ikke allerede får det, eller opnormere støtten i en periode.

Den beskrevne praksis i Albertslund Kommune er den samme praksis, som foretages i Ishøj Kommune.

Opsamling

Nærværende notat har budt på mulige forklaringer på de spørgsmål, som analysen på psykiatriområdet generede. Der arbejdes videre med dette fokus i administrationen, blandt andet i forbindelse med evaluering af Akuttelefonen, som præsenteres for udvalget i 2018.